

4. Єдинак Г.А. Теорія і технологія використання фізичних вправ у реабілітація дітей з церебральним паралічем: Навчальний посібник для студ.вищих навч.закладів III – IV рівнів акредитації. – Кам'янець – Подільський: ПП Мошак М.І., 2007. – 352 с.
5. Козьявкин В.И., Сак Н.Н., Качмар О.А., Бабадаглы М.А. Основы реабилитации двигательных нарушений по методу – Козьявкина. – Львов: НВФ "Укртнсью технологии", 2007. – 192 с.
6. Педіатрія Ткаченко С. К., Поцюрко Р. І., Коржинський Ю. С. та ін. – К.: Здоров'я, 2000. – 520 с.
7. Пополітов Р. А. Иппотерапия как метод реабилитации при детских церебральных параличах: [учеб. пособ. для специалистов] / под общ. ред. Р. А. Пополитова. – Симферополь: ИТ"АРИАП", 2013. – 156с.
8. Семенова К.А. Восстановительное лечение больных с резидуальной стадией детского церебрального паралича. - М.: Антидор. 1999. - 384 с.
9. Semenova K.A, Mastuykova E.M, M.Y. Smuhlyn Clinic and reabylytatsyonnaya therapy childish cerebral paralysis. – M.,1973
10. Semenova K.A., NM Mahmudova Medical Rehabilitation and Social Adaptation of patients childish tsebrebralnim paralysis. - Tashkent: Medicine, 1980. – 275 с.
11. Physical Rehabilitation with disabilities defeat dvyhatelynoy support-system [text]: Textbook. posobyе / S.P. Evseev, S.F. Kurdybaylo, A.I. Malyshev, G.V. Gerasimov, A.A. Potapchuk, D.S. Polyakov; ed. Dr. ped. Science professor. S.P. Evseeva and Dr. med. Science professor. Kurdibaylo. - M.: Sovetsky Sport, 2010. – 488 с.
12. S.V. Khrushchev Physical culture children with respiratory organs Disease: ucheb.posobyе for stud.vyssh.ucheb.zavedeny / SV Khrushchev, O.Y.Symonova. - Moscow: Publishing Center "Academy", 2006. – 304с.
13. Private methods adaptivnoy fizycheskoy culture: Textbook / Under obsch.red.prof. LV Shapkovoy. - M.: Sovetsky Sport, 2007. – 608с:il.

УДК 378.091.12.011.3-051:796

Кузьменко В.Ю.

Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова

Кузьменко В.Ю. Чинники навчальної мотивації при формуванні професійної компетентності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації в процесі вивчення дисциплін циклу науково-предметної підготовки. У статті вказано, що мотивація майбутніх фахівців з фізичної реабілітації, як до навчання за відповідним напрямом підготовки, так і до якості оволодіння знаннями, уміннями та навичками є дуже неоднорідною, вона залежить від різних чинників: індивідуальних особливостей студентів, рівнів розвитку студентського колективу і викладацького складу вищого навчального закладу. Автор вказує, що створення мотивації до навчання є процесом зміни ставлення особистості майбутнього фахівця з фізичної реабілітації як до вивчення дисциплін циклу науково-предметної підготовки, так і до усього освітнього процесу.
Ключові слова: чинники навчальної мотивації, формування професійної компетентності, майбутні фахівці з фізичної реабілітації, процес вивчення, дисципліни циклу науково-предметної підготовки.

Кузьменко В.Ю. Факторы учебной мотивации при формировании профессиональной компетентности будущих специалистов по физической реабилитации в процессе изучения дисциплин цикла научно-предметной подготовки. В статье указано, что мотивация будущих специалистов по физической реабилитации, как к учебе на определенном этапе подготовки, так и к качеству овладения знаниями, умениями и навыками является очень неоднородной, она зависит от разных факторов: индивидуальных особенностей студентов, уровней развития студенческого коллектива и преподавательского состава высшего учебного заведения. Автор указывает, что создание мотивации к учебе является процессом изменения отношения личности будущего специалиста по физической реабилитации как к изучению дисциплин цикла научно-предметной подготовки, так и ко всему образовательному процессу.

Ключевые слова: факторы учебной мотивации, формирования профессиональной компетентности, будущие специалисты по физической реабилитации, процесс изучения, дисциплины цикла научно-предметной подготовки.

Kuzmenko V.Y. Learning motivation factors in the formation of professional competence of future specialists in physical rehabilitation in the study of discipline of cycle scientific subject preparation. The article stated that the motivation of future specialists in physical rehabilitation as learning on relevant field of study, and as a mastery of knowledge and skills is very heterogeneous, it depends on various factors: the individual characteristics of students, levels of student body and teaching staff institution of higher education. The author emphasizes that in modern conditions the problem of professional training of future specialists in physical rehabilitation is of particular relevance, filled with new content. It is regarded as a process of formation of professional competence in its broadest sense, which refers not only to the acquisition of knowledge and skills, but also the development of professionally significant qualities of the expert in physical rehabilitation. Stable, conscious, positive attitude towards their chosen profession is the most important factor that controls the learning activities and determines its success. By the methods of activities that contribute to the formation of educational motivation of future specialists in physical rehabilitation include the following: general favorable atmosphere in the student group; level of student involvement in collective forms of work; cooperation of the teacher and students, to attract students to the evaluation of actions performed; the formation of self-esteem of students. At the same time, will have a positive effect: an unusual and interesting way of presenting the material the teacher; emotional richness speech teacher; explanation of general and personal importance of learning and the ability to use acquired knowledge in professional terms; the use of innovative teaching methods; Analysis of professionally significant situations in rehabilitation activities. The author points out that the creation of motivation for learning is a process of change in the attitude of the person of the future

expert in physical rehabilitation as a cycle of disciplines to the study of science and the subject of training, and to the entire educational process.

Key words: *factors of learning motivation, the formation of professional competence of future specialists in physical rehabilitation, the process of learning, discipline of cycle scientific subject preparation.*

Вступ. Нова стратегія модернізації змісту вищої фізкультурної освіти, прагматична і гуманістична спрямованість освітнього процесу, зміна освітньої парадигми істотно змінили вимоги до рівня підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації і визначили перед теорією і методикою професійної освіти необхідність переосмислення цілей, завдань і методів організації процесу вивчення дисциплін циклу науково-предметної підготовки. З позицій сьогодення вищі навчальні заклади зосереджують увагу на формуванні професійної компетентності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації, яка допоможе випускникам швидко орієнтуватися і ефективно діяти в сучасних умовах. Актуальність теми дослідження обумовлена суспільною потребою формування професійної компетентності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації, яке спрямоване на оптимізацію засобів і технологій організації освітнього процесу вивчення дисциплін циклу науково-предметної підготовки. У сучасних умовах проблема професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації набуває особливої актуальності, наповнюється новим змістом. Вона розглядається як процес формування професійної компетентності в її широкому сенсі, під яким розуміється не лише оволодіння знаннями, уміннями та навичками, але й розвиток професійно значущих якостей фахівця з фізичної реабілітації. Стійке, усвідомлене, позитивне ставлення до обраної професії є найважливішим чинником, що керує навчальною діяльністю і визначає її успішність.

Робота виконана відповідно до плану НДР Інституту фізичного виховання та спорту Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

Метою дослідження було охарактеризувати чинники навчальної мотивації при формуванні професійної компетентності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації у процесі вивчення дисциплін циклу науково-предметної підготовки.

Результати дослідження. Проблема навчальної мотивації відіграє ключову роль при формуванні професійної компетентності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації у вищих навчальних закладах. Проблеми підвищення ефективності вищої освіти присвятили свої праці зарубіжні дослідники V.A. Popkov, A.V. Korzhuyev [6]. Більшість дослідників рахують мотивацію ядром особистості. Мотивація розглядається як динамічна тенденція (С.Л. Рубінштейн), змістоутворювальний мотив (О.М. Леонтьєв), домінуюче ставлення (В.Н. Мясищев), основна життєва спрямованість (Б.Г. Ананьєв), внутрішня позиція особистості (Л.І. Божович). У широкому сенсі мотивація визначається як детермінація поведінки С.Л. Рубінштейн, В.Г. Асєєв). Поняття «мотивація» використовується у сучасній психології як система чинників, що детермінують поведінку, і як характеристика процесу, який стимулює і підтримує поведінкову активність на певному рівні. Мотивацію, можна визначити як сукупність причин психологічного характеру, що пояснюють поведінку людини, її спрямованість і активність. Значний обсяг досліджень, що розкривають особливості навчально-професійної мотивації, пов'язаний з навчальною мотивацією. Як і будь-який інший вид, навчальна мотивація визначається специфічними чинниками: по-перше, самою освітньою системою, вищим навчальним закладом; по-друге, організацією освітнього процесу; по-третє, особистісними особливостями тих, хто навчається; по-четверте, особистісними особливостями викладача; по-п'яте, специфікою вивчення дисциплін циклу науково-предметної підготовки. Навчальна мотивація визначається одним із видів мотивації, який включений у навчання та навчальну діяльність. Навчальна мотивація складається зі спонукань, що постійно змінюються. Тому становлення мотивації є не простим зростанням позитивного або негативного ставлення до навчання. І.О. Зимня вважає, що відповідно при аналізі мотивації навчальної діяльності необхідно не лише визначити домінуючий мотив, але й враховувати усю структуру мотиваційної сфери людини [1, с. 225]. У останні десятиліття отримав розвиток підхід до навчальної діяльності як до полімотивованої. Цей підхід знайшов своє відображення у роботах А.К. Маркової, яка розглядає становлення мотивації як ускладнення структури мотиваційної сфери і спонукань, що входять в неї, а також стосунків між ними. У сучасній психології при схожості загального підходу до розуміння поняття «мотив», існують деякі розбіжності. Одні під мотивом розуміють психічне явище, що стає спонуканням до дії, інші – усвідомлювану проблему, що лежить в основі вибору дії і вчинків особистості. Науковці вважають також, що мотив – це те, що відображається у голові людини, спонукає діяльність, спрямовує її на задоволення певної потреби. При цьому підкреслюють, що в якості мотиву виступає не сама потреба, а предмет потреби. У зв'язку з цим в психології використовується класифікація навчальних мотивів з точки зору їх особистісної значущості і функції в системі навчальної мотивації. При цьому виділяються мотиви змістоутворювальні, які не лише спонукають діяльність, але і надають їй особистісний сенс, і мотиви-стимули, які, діючи паралельно з першими, виступають додатковими спонуканнями. Якщо студент задоволений тим, як реалізується у навчальній діяльності його змістоутворювальний мотив, то він прагне продовжувати її. Одна з найбільш поширених класифікацій мотивів припускає їх розподіл на зовнішні і внутрішні. Внутрішні називають мотиви, які безпосередньо пов'язані з самою діяльністю. До зовнішніх відносять інші мотиви, які спонукають студента до цієї діяльності. У навчальній діяльності діють одночасно і зовнішні, і внутрішні мотиви. Їх співвідношення визначає психологічні особливості структури мотивації навчання студентів. У вітчизняній психолого-педагогічній літературі представлено два підходи до розрізнення внутрішньої і зовнішньої мотивації. Один з них використовує, як критерій розподілу, характер зв'язку між навчальним мотивом і іншими компонентами навчання (його метою, процесом). Якщо мотив реалізує пізнавальну потребу, то він є внутрішнім. Зовнішній мотив реалізує непізнавальну (соціальну за змістом) потребу, він не пов'язаний з отриманням знань. У такому разі внутрішніми є тільки пізнавальні мотиви до оволодіння новими знаннями. Д.А. Меламед вказує, якщо мотив має для особистості ціннісний сенс, тобто з його допомогою реалізується потреба у внутрішньому благополуччі, в гармонізації внутрішнього світу, в оцінці, корекції, формуванні системи особистісних переконань, установок, самооцінок, то такий мотив є внутрішнім [2]. На цій підставі до внутрішніх мотивів додається ще і мотив самовдосконалення. А.А. Реан визначає поняття «мотиваційна сфера особистості» як сукупність стійких мотивів, що мають певну ієрархію спрямованості самої людини [3, с. 117]. Для визначення

мотиваційної сфери навчання майбутніх фахівців з фізичної реабілітації скористаємося характеристикою типів ставлення до навчання, розробленою А.К. Марковою. Вчена виділяє три типи ставлення до навчання – негативне, нейтральне і позитивне, останнє має чітку диференціацію на основі залучення тих, хто навчається, у навчальний процес. Навчальна мотивація, вважає О.В. Солодянкина, є особливим видом мотивації, що характеризується складною структурою, однією з форм якої являється внутрішня і зовнішня мотивація [4]. Істотними характеристиками навчальної мотивації студентів являються стійкість, мінливість і динамічність, що відповідає професійній спрямованості. Мотиви вибору професії і мотиваційна сфера майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до навчання розглядаються як важливі елементи вищої фізкультурної професійної освіти і як чинники підвищення її якості. Провідними чинниками, що впливають на внутрішньоструктурну динаміку мотиваційної сфери майбутніх фахівців з фізичної реабілітації, являються: організація навчальної діяльності і виховної роботи, стиль спілкування, види і форми навчання, мотиви вибору професії та ін. Професійна підготовка майбутніх фахівців з фізичної реабілітації є процесом соціальним. Він протікає при активному спілкуванні і взаємодії не лише викладача і студента, студента і студентської групи, але і майбутніх фахівців з суб'єктами своєї професійної діяльності.

Професійна компетентність фахівця з фізичної реабілітації розглядається як володіння людиною здатністю і умінням виконувати певні трудові функції, спрямовані на відновлення втрачених функцій організму чи окремих органів та на відновлення фізичних якостей людини. Формування навчальної мотивації майбутніх фахівців з фізичної реабілітації має декілька характеристик: одні студенти мають ґрунтовніші інтереси, ніж передбачено програмою; вони проявляють соціальну активність в усьому різноманітті форм життя вищого навчального закладу, їх діяльність зорієнтована на різнобічну професійну реабілітаційну підготовку. Інші відрізняються тим, що їх пізнавальна діяльність не виходить за рамки навчальної програми, система духовних запитів у цих студентів звужена, засвоєння знань і придбання навичок відбувається тільки у межах навчальної програми. Для таких студентів характерно те, що професійний вибір визначають випадкові чинники. Підвищити мотивацію майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до навчання можливо, передусім, тоді, коли студенти цілеспрямовано обрали спеціальність, пов'язану зі сферою реабілітаційної діяльності. Тоді вони оволодівають не просто знаннями, але й уміннями їх застосовувати. Окрім цього Л.М. Еррера та О.Є. Афанаськіна виділяють такі позиції:

- цікаві лекції. Викладач, що використовує практичні приклади, організовує зустрічі студентів з тими, хто вже досяг певних професійних вершин в цій сфері, буде користуватися набагато більшим інтересом серед студентів, популярність отримають і його лекції;
- компетентність викладача. Для педагога дуже важливо уміти дати компетентну відповідь на питання, що виникає у процесі навчання. Тим самим він підтверджує свій професійний рівень, а значить, вже заслуговує на пошану. Звичайно, питання бувають різними, і в випадку неможливості на них відповісти відразу, необхідно обов'язково повернутися до них при наступній зустрічі. При такому зворотному зв'язку у студента підвищується зацікавленість у вивченні дисципліни;
- створення сприятливого мікроклімату на заняттях. Справжній викладач буде не лише займатися безпосереднім навчанням своїх студентів, але і регулювати емоційний фон у групі. Доброзичлива обстановка, пошана один до одного обов'язково будуть сприяти підвищенню ефективності навчання і позитивно позначатися на її результатах;
- значущість похвали. Визнання викладачем переваг відмінно зробленої роботи або добре підготовленої відповіді студента, особливо зроблене публічно, обов'язково надасть йому впевненості у собі, підвищить його внутрішню мотивацію, а значить – зміцнить його бажання активно брати участь у навчальному процесі, що, без сумніву, вплине на якість його освіти в цілому [5].

ВИСНОВКИ. До прийомів діяльності, сприяючих формуванню навчальної мотивації майбутніх фахівців з фізичної реабілітації віднесено такі: загальну сприятливу атмосферу у студентській групі; рівень залучення студента в колективні форми роботи; співпраця викладача і студентів, залучення студентів до оцінки виконуваних дій; формування адекватної самооцінки студентів. Разом з цим, позитивний вплив здійснять: незвичайна і цікава форма викладу матеріалу викладачем; емоційна насиченість мови викладача; роз'яснення загальної і особистісної значущості навчання і можливість використання отримуваних знань в професійному плані; використання інноваційних методів викладання; аналіз професійно значущих ситуацій, які виникають у реабілітаційній діяльності.

Змістовна сторона навчального матеріалу дозволяє стимулювати розвиток компонентів мотиваційної сфери за допомогою прийомів спонукаючої дії викладача на майбутніх фахівців з фізичної реабілітації. Цьому сприятиме: демонстрація новизни інформації, яка вивчається; професійний значущий напрям змісту дисциплін циклу науково-предметної підготовки; урахування міжпредметних і міжциклічних зв'язків; розкриття наукової і практичної значущості змісту матеріалу, який вивчається, для майбутньої реабілітаційної діяльності.

ПЕРСПЕКТИВИ. Розробити та теоретично обґрунтувати модель формування професійної компетентності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації у процесі вивчення дисциплін циклу науково-предметної підготовки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Зимняя И. А. Педагогическая психология / И. А. Зимняя. – М. : Логос, 2000. – 384 с.
2. Реан А. А. Психология адаптации личности. Анализ, теория, практика / А. А. Реан, А. Р. Кудашев, А. А. Баранов. – СПб : Прайм – Евро-Знак, 2006. – 479 с.
3. Солодянкина О. В. Мотивация учебной деятельности студентов направления «социальная работа» [Електронний ресурс] / О.В. Солодянкина // Режим доступу : Современные исследования социальных проблем (электронный научный журнал), №11(19), 2012 <http://www.sisp.nkras.ru>.

4. Эррера Л. М. Мотивация к эффективному обучению: позиции студентов и педагогов [Электронный ресурс] / Л. М. Эррера, О. Е. Афанаскина // Режим доступа : http://www.teoria-practica.ru/rus-/files/arhiv_zhurnal.a.
5. Popkov, V.A. and A.V. Korzhuyev, 2004. Theory and practice of higher education: Booklet for additional education system. New York: Academic Project, pp: 432.

Курячий С.В.

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого м. Харків

МОНІТОРІНГ ПСИХОФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ СТУДЕНТІВ

В статті представлені данні досліджень рівня психофізичної підготовленості студентів Інституту підготовки слідчих кадрів для МВС України Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого на протязі усього періоду навчання. Встановлено, що найбільше розвиненими є силові показники. Низькі результати були показані при тестуванні серцево-судинної системи і працездатності. Студенти другого курсу мають краще індивідуальне соматичне здоров'я, ніж студенти першого курсу, але гірше ніж студенти п'ятого курсу. Це дає можливість успішно формувати професійно-прикладні навички студентів не втрачаючи багато часу на ЗФП.

Ключові слова: психофізична підготовленість, здоров'я, студент, юрист, слідчий.

Курячий С.В. Мониторинг психофизической подготовленности студентов. В статье представлены данные исследования уровня психофизической подготовленности студентов Института подготовки следственных кадров для МВС Украины Национального юридического университета имени Я.Мудрого на протяжении всего периода обучения. Установлено, что наиболее развитыми являются силовые показатели. Низкие результаты были показаны при тестировании сердечно-сосудистой системы и работоспособности. Студенты второго курса имеют лучшее индивидуальное соматическое здоровье, чем студенты первого курса, но хуже чем студенты пятого курса. Это дает возможность успешно формировать профессионально-прикладные навыки студентов не используя много времени на ОФП.

Ключевые слова: физическая подготовленность, здоровье, студент, юрист, следователь.

Kuryachy S. Monitoring psychophysical preparedness of students. The article presents dynamic of the psychophysical preparedness students at the deferent stage of education. In work the data of investigation the estimation of personal somatic students health of the police investigating department of the Y. Mudry National low university at the deferent stage of education. For the estimation of psychophysical preparedness of students used the method of testing the basic physical and physiological qualities and the level of somatic health (calculations on the seven indices). You can see that: indicators of life and power indices in most second year students have a level high and above average (in first year students-middle); indicators of the state of the cardiovascular system at the average level; speed and speed-power index high and above average levels. Index of endurance in first-year students is average and below average students second year-high and above average. It is established that the most advanced are power parameters. Low results have been shown at testing cardiovascular system and serviceability. It enables to form successfully professional - applied skills of students, not spending a lot of time for the general physical preparation.

Key words: psychophysical preparedness, health, student, lower, investigator.

Вступ. Однією з вирішальних умов, забезпечуючи результативність і продуктивність праці людини будь-якої професії є наявність міцного здоров'я та високої загальної працездатності, ґрунтуючись на необхідній фізичній підготовленості і нормальному фізичному розвитку [3, с.12]. Фізична підготовленість співробітників правоохоронних органів, вважається у світовій практиці одним з головних критеріїв їх професійної придатності і важливішою складовою професіограми [2,5,7]. Головною метою предмета «Фізичне виховання» у ВНЗ є професійно-прикладна фізична підготовка. ППФП повинна базуватися на достатній загально-фізичній підготовленості, результат якої (у великій мірі) в свою чергу, залежить від рівня фізичного здоров'я студента [6, с.17]. У зв'язку з тим, питання рівня індивідуального фізичного здоров'я студентів першого курсу, які вступили до Національного юридичного університету ім. Я.Мудрого, є актуальним для вирішення завдань подальшого удосконалення процесу професійно-прикладної фізичної підготовки майбутніх слідчих МВС.

Робота виконана у відповідності до плану НДР Національного юридичного університету ім. Я.Мудрого.

Формулювання цілей роботи. **Метою роботи** є дослідження рівня та порівняльна характеристика психофізичної підготовленості студентів першого курсу Інституту підготовки слідчих кадрів для МВС України на протязі навчання в Університеті. **Методи дослідження.** Для оцінки психофізичної підготовленості студентів використовувався метод тестування основних фізичних та фізіологічних якостей та рівня соматичного здоров'я (розрахунки по сьомі індексах). Оцінка індексів здійснювалась на підставі граничних значень (Круцевич Т.Ю., Апанасенко Г.Л., 1999). Кожен показник має п'ять ступенів (рівнів): низький, нижче середнього, середній, вище середнього, високий. По загальній сумі балів (за кожний показник) оцінювався рівень соматичного здоров'я кожного студента[1,4].

Студенти тестувались та обстежувались по наступним напрямкам:

- 1.Вага. Зваження проводилось на медичних весах, у спортивному одягу.
- 2.Зріст. Вимірювання проводилось без взуття на коліброваній лінійці.
- 3.Сила (кисті сильнішої руки). Тестування проводилось за допомогою кистьового динамометра.
- 4.Артеріальний тиск (систоличний). Визначався за допомогою електронного манометра.
- 5.Життєва ємкість легень визначалась портативним сухим спірометром.